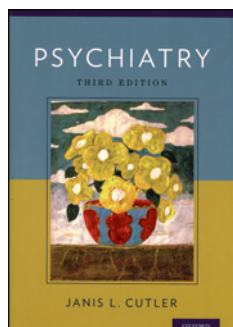

God og klinisk nyttig lærebok

Janis L. Cutler, red.
Psychiatry
 3. utg. 654 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2014. Pris GBP 51
 ISBN 978-0-19-932607-5

Den 3. utgaven av *Psychiatry* markedsføres med at den er omorganisert og oppdatert i henhold til det nye diagnostiske klassifikasjonssystemet for psykiske lidelser i USA, DSM-5. Dette er av mindre betydning for norske studenter og leger i spesialisering, som uansett forholder seg til ICD-10 som diagnosesystem. Forfatterne opplyser at boken er bygd opp som en lærebok særlig designet for medisinstudenter, men at den også skal egne seg for andre profesjoner som fordypet seg innen psykiatri. Dette forhindrer ikke at boken etter undertegnede mening også egner seg både som lærebok for leger som spesialisert seg i psykiatri, og som oppslagsbok for etablerte spesialister.

Forfatterne (det er 38 av dem som til sammen dekker 17 kapitler) presenterer en fortettet, men dekkende introduksjon til klinisk psykiatri. Den erfarne psykiater vil raskt merke at boken er skrevet av forfattere med betydelig klinisk kompetanse, og vil kjenne igjen mange eksempler og refleksjoner fra egen praksis. Et fortrinn er at de hele tiden retter søkelyset mot klinisk relevans og intervensjon, etterfulgt av praktiske, oppsummerende tabeller. De teoretiske beskrivelsene av symptomer og diagnoser illustreres rikelig med kasuistikker, ikke bare av pasienter, men også av legenes forsøk på å diagnostisere og behandle pasientene. Alle de store psykiatriske sykdomsgruppene dekkes på tilfredsstillende vis, og det er gledelig at det gjennomgående er søkelys på somatisk differensialdiagnostikk ved alle former for psykiske lidelser. I tillegg er hovedkapitlet om psykiske symptomer som skyldes underliggende somatisk sykdom, særlig omfattende og oversiktlig beskrevet.

Boken inkluderer for øvrig nyttige og relevante kapitler om blant annet planlegging av psykiatrisk behandling, selvmord, voldsrisiko og psykoterapi. Den favner også barne- og ungdomspsykiatri og alderspsykiatri, selv om disse delene ikke fremstår omfattende nok til å dekke fagfeltene tilfredsstillende.

Mitt største savn er at boken fremstår historieløs. Forfatterne gjør ikke noe forsøk på å knytte dagens moderne psykiatri opp mot århundrer med psykiatrisk historie. Derfor vil jeg fortsatt anbefale mine norske studenter og leger i spesialisering å lese alternative lærebøker i tillegg. Det er litt mer arbeid, men kunnskap om historien gir innsikt i hvordan dagens psykiatriske klassifikasjonssystemer er oppstått, og en dypere forståelse av psykiatrifagets legitimitet og begrensninger.

Ketil Joachim Ødegaard
 Professor, Klinisk Institutt 1
 Universitetet i Bergen

Fedmebehandling – the American way

Robert F. Kushner, Daniel H. Bessesen, red.
Treatment of the obese patient
 2. utg. 336 s, tab, ill. Heidelberg: Springer, 2014. Pris EUR 120
 ISBN 978-1-4939-1202-5

Redaktørene skriver i forordet at boken er ment å gi en verdifull oppdatering til både fedmeforskere og klinikere som arbeider med pasienter som lider av fedme.

Dette er en betydelig revidert versjon av en tidligere bok med samme tittel. Den inneholder 21 kapitler som er organisert i to hovedtemaer: *Fysiologi og patofysiologi* og *Klinisk utredning og behandling*. De fleste bidragsyterne er fra USA (36 av 46), og alle de kliniske kapitlene har amerikanske forfattere. Dette gjør boken best egnet for amerikanske lesere, men innholdet er i høyeste grad også relevant for norske forhold. Interessant nok er de tre høyaktuelle kapitlene om betydningen av tarmbakterier og tarmhormoner, samt mekanismer for effektene av fedmekirurgi, skrevet av engelske forfattergrupper.

De ti fysiologi-/patofysiologikapitlene er til dels omfattende, men hovedsakelig velkrevne, oppdaterte og lærerike. Enkelte kapitler kunne nok imidlertid hatt nytte av en strammere redaksjonell styring. Det gjelder for eksempel det første kapitlet, om nevroregulering av appetitt, som ikke inneholder en eneste figur, men som er spekket med detaljerte beskrivelser av anatomiske lokalisasjoner i hjernen, reseptorer, hormoner, peptider og reguleringsmekanismer. Dette gjør budskapet vanskelig tilgjengelig, og man burde i en eventuell fremtidig utgave supplere med illustrasjoner og henvise mer til speciallitteratur for detaljer.

Den kliniske delen er også innholdsrik, godt oppdatert og av høy faglig standard. Innholdet er imidlertid klart farget av forfatternes nasjonalitet og ofte eksplisitt tilpasset et amerikansk publikum. Det betyr imidlertid ikke at innholdet er irrelevant for norske lesere med interesse for fagfeltet.

Gode illustrasjoner er dessverre en mangelvare. Flere figurer er uskarpe og bidrar ikke til den store leseopplevelsen. I tillegg er 6 av 21 kapitler (1, 2, 4, 12, 14, 20) ikke illustrert i det hele tatt. Det blir da tungt for leseren å holde på konsentrasjonen, og hovedbudskapet kommer ikke alltid like klart frem.

Det er vanskelig å si hvem som kan ha mest glede av boken, men første halvdel om fysiologi og patofysiologi er nok best egnet for spesielt interesserte. Med unntak av mine få innvendinger over gir den kliniske delen en god og oversiktlig innføring i fagfeltet for helsearbeidere som møter pasienter som sliter med overvekt eller fedme (og det gjør jo alle i dag). Oppsummert gir jeg boken terningkast 4.

Jøran Hjelmesæth
 Professor, Senter for sykkelig overvekt i Helse Sør-Øst
 Sykehuset i Vestfold
 Tønsberg